

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ, Str. Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ
Abonament: 500 Lei la an

Redactor responsabil:
Protoiereu DUMITRU ANTAL

CUPRINSUL:

Pr. Ion Goron: Andrei Șaguna.
Cuvântarea rostită de I. P. Sf. Sa Patriarhul Mi-
ron în ședința Senatului.
Profanarea mormântului fericitului episcop Popea.

Dare de seamă asupra activității Comitetului „So-
cietății ort. naț. a femeilor rom.” filiala Cluj.
Ioan I. Buiu: Încrестări...
Cronică. — Comunicat dela Asoc. Clerului Ort.

ANDREI ȘAGUNA

În Dumineca Tomii din anul Domnului 1848, se hirotoni în biserica catedrală din Carloviț, întru episcop pentru eparhia ort. română din Ardeal, un archimandrit tânăr și frumos la înfățișare. În vorbirea lui ținută cu această ocaziune își propune ca țintă a vieții sale: „...pe Românii ardeleni din adâncul lor somn să-i deștept și cu voia către tot ce e adevărat, plăcut și bun să-i trag.”

Acest tânăr Arhiepiscopul purta numele de *Andrei*, numele apostolului celui întâi chemat.

În 30 Noembrie a fiecărui an sărbătorim amintirea amândurora; ambii au fost trimișii lui Dumnezeu, cu o veste bună pentru oameni, — unul să ducă vestea mântuirii popoarelor din îndepărtata Asie, iar celalalt să devină energicul și înțeleptul conducător al poporului românesc din Ardeal.

Andrei Șaguna, baron din grația împăratului, din mila lui Dumnezeu a fost pentru noi ceea-ce e un rege înțelept pentru supușii săi: organizator, legislator, propovăduitor de cultură. Prin intuiția lui adâncă, dată de Dumnezeu numai oamenilor cu o misiune specială, a găsit — la o așa de importantă răspântie a istoriei, cum a fost anul 1848 — drumul adevărat, care duce spre culmile idealului, în slujba căruia e sortit să steie neamul românesc.

Și este, semnul providenței divine, că Dumnezeu trimite soliiile lui la timpuri de grea încercare. În nesfârșitul drum spre desăvârșire oamenii mari sunt stâlpii, cari

stau la răspântii, indicând calea cea adevărată. Iar anul 1848 a fost, într'adevăr, o grea răspântie pentru noi și pentru toate popoarele Europei. El este hotarul alor 2 lumi: evul mediu, cu feudalismul lui era pe ducă, ca să se ridice pe ruinele lui viața modernă cu structură democratică. Poporul ardelean a simțit și el acest suflu nou, ce venea din îndepărtata Franța, și s'a luptat vitejește, cu arma în mână pentru înfăptuirea ideilor de libertate, egalitate și frație.

Dar toată această frământare n'a dus la rezultatul dorit și istoria poporului român din timpul absolutismului, se aseamănă cu rătăcirea prin pustie a poporului izraelitean, scăpat din robia egipteană, dar neputând ajunge în pământul făgăduinții. Și mai aveau românii ardeleni ceva asemănător cu soarta poporului ales: întocmai ca și aceștia, ei au trăit pe aceste plaiuri în theocrație. Din cele mai îndepărtate timpuri, Arhiepiscopul a fost cel mai mare român și prin organele lui, modești preoți dela sate, a știut să apere pravoslavia și naționalitatea acelor oameni, despre cari în cercurile stăpânilor îngâmfaiți se discuta cu o seriozitate vrednică de alt obiect: au oare aceste vietăți suflet? Prin nenorocitul act al Unirii religioase, dușmanii noștri etnici au știut să dărâme mitropolia dela Băl-gărad, această cetățuie de apărare a naționalității și ortodoxiei pe aceste plaiuri în decursul atâtor sute de ani de grele încercări.

O biată turmă cuvântătoare săracă și desnădăjduită, lipsită de ori-ce drepturi și prigonită de toți, cu un cler sărac și modest, — iată moștenirea lui Șaguna în scaunul vlădicesc. Dar el era omul înzestrat cu înțelepciune, pentru a vedea limpede „de ce avea nevoie timpul“ și cu „vitejie, pentru a-l mână într'acolo pe calea cea bună.“ Și „în aceste două, — înțelepciune și vitejie — stă mântuirea unui timp.“

A văzut limpede de ce avea nevoie timpul. Și-a dat seamă, că o dezvoltare a vieții naționale românești e posibilă — câtă vreme relațiile politice rămân aceleași, — numai în cadrul bisericii românești. Supremul scop al vieții sale a fost deci reînființarea vechei mitropolii autonome. Și a avut vitejia să se lupte aproape 20 ani, zi și noapte, cu vorba și în scris, după un plan, pe care numai mintea lui genială l-a putut concepe, până când prin autograful împăratesc din 24 Decembrie 1864, își văzu realizat visul.

Cu acest dat începe un nou capitol în istoria Românilor de dincoace de Carpați, acela al dezvoltării noastre „prin noi înșine“ și care se caracterizează prin o intensivă muncă spre mai bine. La această muncă de primenire și prefacere culturală, Șaguna a știut să înroleze, prin organizația ce a dat-o bisericii autonome, toate elementele conștiente și doritoare de progres ale neamului. Mulțumită și acestei munci modeste, dar devotate, putem ridica azi glasul nostru de fiască recunoștință către Părintele ceresc — în țară liberă.

Cum ar putea fi privită altfel această măreață figură de preot-erou, înțelept și devotat conducător al turmei sale, decât ca un semn al providenței divine, ca o părintească purtare de grijă a Ceriului?

Pentru lucrurile pe cari le-a realizat, pentru devotamentul de care a dat dovadă, pentru îndrumările lui cumiști, Ardeleni de legea răsăritului îi datorează întreaga lor recunoștință. Evocarea memoriei lui este o datorie elementară și un lucru folositor. Căci la lumina faptelor acestui Apostol al neamului nostru, putem vedea câtă binecuvântare răsare pe urma activității acelor oameni, cari înțeleg să-și pună întreg sufletul lor în slujba lui Dumnezeu.

Pr. Ion Goron.

CUVÂNTAREA

rostită de I. Prea Sf. Sa Patriarchul Miron Cristea în ședința Senatului din 29 Nov. c.

M. Sa Regele recunoaște prin mesajul Său importanța bisericii noastre naționale; îi sunt mulțumitor M. Sale că n'a dat-o uitării. Ori-cât de mari ar fi greutatea nu se cuvine să mergem cu ochii în pământ, absorbiți numai de lucrurile mărunte, ci dimpotrivă, tocmai în ceasurile cele mai grele se cuvine să ne întărim credința în Dumnezeu.

Biserica se închină cu lealitate în fața Regelui său, binecuvântând activitatea Sa înțeleaptă pentru binele și propășirea neamului.

Cine sunt aceia cari trebuie să fie recunoscători bisericii? Sunt toți cari s'au bucurat de sprijinul în trecut: guvernele, instituțiile, fruntașii vieții noastre de stat și poporul întreg.

În trecut, biserica s'a bucurat de tot sprijinul. De 12 ani încoace însă, suma de ajutorare s'a ridicat la 889 milioane anual.

Administrația cinstită de care se bucură bunurile bisericilor, ajută să sporească an cu an averea acestora.

Preoții noștri au fost la înălțimea chemării lor; ei depun toată puterea credinții și a minții lor, prin cercurile pastorale, prin propovăduirile de lângă altar să țină aprinsă făclia credinții în sufletul norodului.

Preotul este singurul îndrumător mai luminat al poporenilor din cele mai multe dintre satele noastre.

E foarte dificil să se găsească modalitatea ca el să fie scos afară din viața politică. Eu aș fi bucuros la aceasta; dar preotul are dreptul și datoria să activeze în conformitate cu convingerile sale politice pentru povățuirea semenilor săi. Dar cred, că nu-i este permis să depășească cercul învățăturilor lui Hristos, și să se pună în fruntea agitatorilor politici. El trebuie să rămână un arbitru, să aibă tărie de caracter și să nu cadă în greșala de a lupta cu patimă pentru anume interese de partid.

La noi adeseori se întâmplă ca un partid din opoziție nu face critică obiectivă guvernărilor, împiedicând de multe ori opera de bună conducere pentru țară. În aceste cazuri, preoții noștri nu trebuie să aibă

aceeaș atitudine. Ei trebuie să slujească numai Țara și Coroana, lăsând la o parte politica negativă de împiedicarea acțiunilor bune.

Fac apel călduros către conducătorii partidelor noastre, ca ori de câte ori văd preoți cari au depășit această linie de conduită, să le atragă atenția că greșesc, chiar dacă le sunt prieteni politici.

*

Nu stăm la îndoială că ceilalți credincioși minoritari se vor convinge că patria noastră este mamă bună pentru toți; într'un viitor apropiat se vor identifica și ei cu aspirațiile comune.

*

Starea materială a bisericii noastre nu este încă înfloritoare, pentru că guvernele n'au dat totdeauna cât ar fi trebuit.

Legea cultelor din 1927 nu se aplică în mod echitabil. Din 889 milioane subvenție anuală, revin 70 Lei pe cap de om pentru noi ortodocșii, 99'64 Lei pentru greco-catolici, 105 Lei pentru reformați, 164 Lei pentru unitari și 101 Lei pentru fiecare musulman.

Nu scot aceste date din ură confesională; trecutul meu a dat dovadă de gândurile pe care le nutresc tuturor fraților mei. Țara are nevoie de pace sufletească, spre a se consolida și nu noi vom înăspri frământările dintre confesiuni. Dar guvernul are datoria să țină echilibrul cuvenit, să nu provoace invidia între frați, și de aceea cer rectificarea subvențiilor acordate cultelor din România.

Greco-catolicii, bunăoară, în număr de 1,300.000 au 5 eparhii, noi ortodocșii, care numărăm 13 milioane avem numai 18 eparhii; aplicând aceeaș proporție, ar trebui sporit numărul acestora la cel puțin 50. Arhiepiscopia mea ar trebui să aibă cel puțin 10 episcopii, iar la 13 milioane de credincioși peste 100, dacă am lua de călăuză organizația bisericii greco-catolice.

I. P. Sf. Sa a citit o statistică din care se vede că și numărul preoților ortodocși este mult prea mic față de ai celorlalte confesiuni.

Guvernul trebuie să facă dreptate, așa cum scrie art. 30 din legea cultelor.

Incontestabil, că minoritățile se bucură

de un tratament, pe care nu l-au avut credincioșii ortodocși.

I. P. Sf. Sa a făcut apel călduros către guvern să sprijine mai mult biserica națională și a declarat că votează proiectul de răspuns la mesaj.

(După „Universul“)

Profanarea mormântului fericitului Episcop Nicolae Popea.

„Foaia Diecezană“ din Caransebeș scrie:

În secolul civilizației înaintate, am ajuns să vedem tablouri produse de mâni sacrilege aproape de neînchipuit.

Marti dimineața, în ziua de 18 Nov. c., păzitorul cimitirului a anunțat, că mausoleul episcopului Popea este spart la intrare. Au eșit imediat la fața locului dl primprocuror Dobrian, dl șef al poliției Borca, apoi P. Sf. Episcop, dl director eparhial Dum. Sgăvârdia și mai mulți preoți, cari au constatat cele întâmplate.

Capacul cosciugului era deschis și răzimat de peretele criptei. Al doilea capac de sticlă era spart în partea brațului stâng! Crezându-se că se vor găsi obiecte de valoare, mâinile sacrilege au scos din coșciug partea superioară a corpului. Nu s'a mai putut distinge nimic, doar câteva oase și câteva rămășițe din ornate. Totul era cenușe, căci trecuseră 22 de ani dela înhumare. Priveliște sguuitoare!

A trebuit ca rămășițele binecuvântate ale fericitului, bunului și mărinimosului Episcop, care a lăsat întreaga sa agoniseală bisericii, să fie atât de crud neliniștite de mâni sacrilege, cari vor avea să răspundă de sufletul lor pentru această oribilă faptă.

Nelegiuții spărgători socoteau desigur că vor afla ceva obiecte de valoare, dar au aflat... nu obiecte de valoare ci și-au luat numai un greu păcat pe suflet!...

După ce dl primprocuror a cercetat cu deamănuntul interiorul criptei, cât și urmele de pe sicriu, sicriul s'a acoperit din nou. După o scurtă rugăciune sicriul s'a așezat iarăș la locul său.

Cercetările sunt în curs.

SOCIETATEA ORTODOXĂ NAȚIONALĂ A FEMEILOR ROMÂNE FILIALA — CLUJ

DARE DE SEAMĂ asupra activității comitetului pe anul 1929/30. (Urmare și tîne)

Bazarul.

În zilele de 15, 16 și 17 Decembrie 1929 am organizat în sala mică a Prefecturii un bazar cu obiecte donate de membrele Comitetului și de doamnele din societatea clujană. Venitul net al acestui bazar a fost întrebuințat pentru sporirea Fondului de împodobirea Catedralei. Aducem generoaselor donatoare asemenea și D-lui Prefect Adam Popa călduroasele noastre mulțumiri.

Slujbele pentru școlari.

Sfânta Episcopie a Clujului, din inițiativa fericită a Prea Sfinției Sale Episcopul Nicolae, a instalat în sala de gimnastică a Școlii Superioare de Comerț din strada Șaguna, o capelă, cheltuind numai pentru iconostasul de lemn ce o împodobeste suma de Lei 50 mii. Jertfa aceasta a fost făcută de Prea Sfințitul numai cu gândul la tineretul școlar, care trebuie crescut în tradițiile vechi ale bisericii noastre strămoșești.

Îi aducem P. Sf. Sale respectuoasele noastre mulțumiri pentru susținerea și continuarea inițiativei pornită de la Filiala noastră. Cheltuielile de chirie, la an 24.000 Lei, le suportă P. Sf. Să din mijloace proprii.

Premii la școlari.

Vom împărți și în anul acesta premii la școlari. Această împărțire se va face în sala Teatrului Național în cadrul unei solemnități potrivite prezidate de P. S. Episcop Nicolae în prezenta Comitetului Filialei și a corpului didactic. Data acestei solemnități se va publica la timp.

Împodobirea sf. Mormânt.

Și în anul acesta Comitetul nostru s'a îngrijit de împodobirea sf. Mormânt din Vinerea Patimilor delegând trei doamne, care îl vor împodobi cu flori și lumânări aprinse de mâinile lor pioase și de sufletele lor pline de evlavie.

Venirea Doamnei Alexandra Cantacuzino, președinta generală a societății ortodoxe naționale a femeilor române la Cluj.

În 25 Ianuarie Comitetul nostru a avut o mare mulțumire sufletească de a putea primi aici la Cluj pe iubita noastră Președintă generală, care a fost oaspele nostru timp de trei zile. D-sa s'a interesat de aproape de munca noastră și ne-a exprimat mulțumirile sale cele mai vii și părerea sa de bine cea mai mare pentru activitatea noastră folositoare și rodnică și pentru armonia și dragostea ce domnesc în sânul Comitetului. Prezența Doamnei Cantacuzino a fost pentru noi o adevărată serbătoare. Personalitatea ei puternică, sfatu-

rile ei înțelepte, dragostea ce ne-a arătat-o au fost pentru noi un adevărat stimulent.

A doua zi după sosirea D-sale la Cluj D-na Cantacuzino a ținut în sala Teatrului Național o foarte frumoasă și instructivă conferință având ca subiect: „Impresii din Spania“. Felul strălucit cu care D-na Cantacuzino și-a tratat subiectul ne-a făcut să simțim tot farmecul acestei țări latine — soră bună cu țara noastră. E de datoria noastră să-i aducem din nou Doamnei Președintă generală mulțumirile noastre cele mai recunoscătoare pentru sprijinul prețios ce ni l'a dat, deoarece afară de succesul moral frumos ce l'a avut această conferință, venitul ei curat a servit la sporirea Fondului Catedralei.

Doamna Președintă generală solicitată de P. S. Sa Episcopul Nicolae a mai promis din partea Societății în decurs de un an și jumătate suma de Lei 100,000 (o sută mii) pentru Catedrală.

Ajutoarele date.

Cu toate că statutele și regulamentul nostru nu prevăd acordarea de ajutoare materiale, noi Comitetul, din propria noastră inițiativă, am pus bazele unui fond de ajutorare, ca să putem alina în măsura puterilor noastre câte o lipsă sau câte o durere. Așa anul acesta am dat 3 mii de Lei pentru cantina elevelor ortodoxe sărace dela Liceul Principesa Ileana. Cu ocaziunea Sf. Sărbători ale Nașterii Domnului am dat săracilor ortodocși din Cluj suma de 2000 (două mii) Lei.

Ajutoarele primite.

Îi aducem cele mai vii mulțumiri D-lui Primar al orașului Cluj pentru suma de 8824 (opt mii optsute douăzeci și patru) Lei cu care am avut posibilitatea să alinăm suferința și să venim în ajutor celor lipsiți de mijloace materiale.

Suntem adânc recunoscătoare și On. Prefecturii a județului, precum și Instituțiilor Financiare din Cluj, pentru ajutoarele ce ne-au acordat.

Diverse.

— Comitetul nostru îndeplinindu-și o scumpă datorie, a participat prin delegatele sale la toate comemorările și serbările naționale. La solicitarea D-lui Prefect al județului, Comitetul nostru a vândut mai multe sute de medalii comemorative ale Unirii cu ocazia Serbărilor Naționale dela Alba-Iulia din primăvara anului trecut.

— Comitetul s'a prezentat asemenea în corpore la Preasfințitul Episcop Nicolae cu ocazia zilei onomastice și de anul nou, aducându-i omagii și felicitări.

— Păstrând cele mai bune legături de colegialitate cu celelalte societăți feminine din Cluj am luat parte la toate manifestările lor bucurându-ne sincer de succesele și propășirea acestor societăți. Legătura cu Comitetul Central a fost cea indicată de statutele și regulamentul Societății noastre.

— Vă mai aducem la cunostință cu voia D-voastre c'am ținut 16 ședințe în decursul anu-

lui 1929, iar în anul acesta 7, în care am pus la cale și am hotărât toate cele arătate în prezenta dare de seamă.

În comitet s'a produs următoarea schimbare: D-na Veturia Vasîu retrăgându-se, a fost aleasă cu unanimitate D-na Virginia Col. Marica.

Adunarea generală este rugată de a lua la cunoștință această dare de seamă și să binevoiască a aproba activitatea desfășurată de Comitet conform Statutelor și scopului Societății.

Cluj, la 6 Aprilie 1930.

Președintă:
Zina G. Moroianu.

*	PAGINA STUDENȚILOR	*
*	DELA ACADEMIA TEOLOGICĂ	*
*		*

ÎNCREȘTĂRI...

— Amvonul sau tribuna? —

Într'una din primele oare de Sectologie, profesorul ne-a vorbit despre cauzele răspândirii sectelor. Între aceste cauze ne-a amintit și una căreia i-a zis: *neîndeplinirea misiunii preoțești*.

Este incontestabil, că alături de celelalte cauze cari slujesc răspândirea cu așa repeziciune a diferitelor secte, cu caracter subversiv, străine de sufletul credincioșilor bisericii noastre, aceasta ocupă un loc de frunte. Unii dintre preoții zilelor noastre nu sunt la înălțimea chemării lor.

La sfârșitul lunii Octomvrie a. c., a avut loc la București congresul Asociației generale a clerului ortodox. Preoții cari au participat la acest congres, s'au alarmat că: *„asupra țării s'a revărsat o largă propagandă de descreștinare.*“ Nici că se poate mai adevărat. Dar cui se datorește această propagandă? Dau în cele ce urmează răspunsul unui ziarist ce s'a ocupat de această chestiune, *post festum*. Propaganda aceasta se datorește la o: *„tot mai sporită slăbire a sentimentului moral, printr'o anarhie în moravuri, printr'o destrămare a familiei.*“

Rezultatul tuturor e, că la sate crește concubinajul, cauza în mare parte e lipsa de activitate pastorală a preotului.

Iată dar două fapte, de agravarea cărorora preotul, *„facția luminătoare a satelor*“, contribuie în mare parte. Ori-cine ar încerca să contrazică, nu mărturisește adevărul.

Sectele se înmulțesc sub toate raporturile, concubinajul și alte rele morale bat

la porțile dreptcredincioșilor creștini cu toată tăria de care sunt capabile.

Resistența? Nu întâmpină!

Cine să explice, cine să îndrume pe adevărata cale pe creștinii cari, nefavorizați de soarte, n'au avut ocazia să cunoască neajunsurile și relele ce pot întâmpina în urma primirii tuturor acestor curente destructive? Cine?

Ochii tuturor se îndreaptă, cu drept cuvânt, către preot. O face el aceasta? Da, dar în prea mică măsură.

Dar atunci ce ne facem cu nobila lui chemare: *„Eu v'am ales pe voi și v'am rânduit să mergeți și roadă să aduceți*“ (Ioan 15. 16), cu categorica poruncă: *„dați-le voi să mănânce*“ (Matei 14. 16)?

Eterna problemă a salarizării clerului, flutură pe buzele tuturor, în timp ce grija sufletească a păstoriților e neglijată. Interese de alt ordin decât cel duhovnicesc, fac ca unii dintre preoți să neglijeze instruirea religioasă a parohienilor, alergând mai degrabă la cluburile politice decât la biserică.

Iată taina!

Preoții noștri, în majoritatea cazurilor, din reprezentanți ai Mântuitorului printre credincioșii Bisericii Lui, au devenit *„trepăduși politici*“. E cel mai crud adevăr acesta, că: la lățirea sectarismului și la slăbirea sentimentului moral creștin, preotul e în mare parte de vină, căci neluând în considerare cu toată serioșitatea misiunea lui duhovnicească, s'a înregimentat într'un partid politic, a părăsit amvonul și s'a urcat pe tribună, de unde a aruncat nu sămânța iubirii creștinești, ci mărunțul discordiei. Și aceasta nu odată ci în nenumărate rânduri și nici măcar în zile de lucru — ci în Dumineci și sărbători.

Mă refer la cazul recent din Dumineca de 9 Nov. a. c. La așa zisa *„mare adunare politică*“ din localitate, au participat și preoți, ba chiar protopopi din provincie.

Au părăsit bisericile și credincioșii, de dragul partizanilor politici. Bisericile au rămas goale iar credincioșii fără stăpân.

Două împărății față 'n față: a lumii acesteia și a lui Dumnezeu. Slujitorii împărăției lui Dumnezeu au părăsit-o pe aceasta, de dragul împărăției acestei lumi.

Ce s'au făcut credincioșii pe cari i-au lăsat preoții, venind la întrunirea partidului?

Desigur, în lipsa preoților, sectarii n'au dormit. Dacă acești credincioși n'au mers la capiștile sectare, în lipsa preotului dela Biserica, au alergat sectarii pe acasă, otrăvindu-le sufletul cu tot felul de învățături și cărți.

Dar cum stăm cu ceea-ce poruncește canonul 19 al Sinod. VI. ecumenic, care sună așa: „*Mai marilor Bisericii se cuvine în toate zilele, iar mai ales în Dumineci și sărbători să învețe pe toți clericii și pe popor, cuvintele bunei cinstiri și ale dreptei credințe, etc. etc.*“

Au lucrat acești preoți conform canonului acesta?

Evident că nu!

Pe unii preoți ca aceștia, Sf. Vasile cel Mare îi aseamănă cu ucigașii, când zice: „*Cui i s'a încredințat sarcina de a învăța și el va lipsi de a binevesti, unul ca acela să se socotească ca un ucigaș de oameni.*“

Preoții nu trebuie să se ocupe de politica de partid. Altul este rolul lor în societatea omenească. Amvonul nu trebuie părăsit pentru a ocupa tribuna. Preoții „*ca părinți duhovnicești*“, „*ca pastori*“ (Sf. Ioan Crisostom), ca „*slujitori*“ ai lui Dumnezeu (I. Cor. 3. 5), trebuie neapărat să-și vadă de marea lor misiune duhovnicească.

„*Voi sunteți lumina lumii*“ (Matei 5. 14)
 „*Voi sunteți sarea pământului*“ (Mat. 5. 13)
Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, încât să vadă faptele voastre cele bune și să preamărească pe Tatăl vostru care este în ceruri (Matei 5. 16).

Nu-și îndeplinesc preoții misiunea cea mare? Trebuie obligați, ca să propovăduiască cu timp și fără timp, peste tot locul împărăția lui Dumnezeu.

Politica s'o lase pe seama altora. Mântuirea credincioșilor din turma încredințată lor să le fie centrul de ocupație, căci: „*a mântui un suflet din rătăcire, e de mii de ori mai de preț, decât a lupta pentru un scaun de deputat în parlament. Una e lucru dumnezeesc, cealaltă o deșertăciune oare-care. Politica sustrage pe preot dela misiunea lui, îl împedecă s'o exercite*“,¹⁾ ba mai mult, după cum am spus și mai

sus, din element împăciuitoare și propagator al iubirii creștinești, cum ar trebui să fie, el devine un element de învrăjbit, se ceartă cu credincioșii, care, ca urmare din cauza preotului, părăsesc biserica și fac câte și mai câte rele.

Politica deci: „*anulează tocmai rolul social pe care îl au preoții, acela de a fi factorul armoniei și al iubirii dintre oameni. Cine susține altfel, e un dușman al preoției ca misiune divină și un dușman al Bisericii*“.¹⁾

Dorul după o salarizare mai bună, să nu-l ducă pe preot în mocirla partidelor politice. Ele nici când nu se vor putea gândi la acest lucru. Dovadă declarația unui fost ministru: „*poporul românesc mai are încă nevoie 10—12 ani de biserică.*“

Un lucru să nu uite preoții, că în lupta zilnică, muncind după percepțele legii evanghelice, vor câștiga multe, după cum a spus-o Mântuitorul: „*...știe doar Tatăl vostru cel ceresc că aveți nevoie de ele*“ (de lucruri), numai: „*căutați mai întâi împărăția și dreptatea lui și acestea toate să vor adăoga vouă*“ (Matei 6. 32—33).

În caz însă când neținând cont de nimic, neluând în seamă aceste porunci clare date de Mântuitorul, preoții vor asculta mai mult de oameni decât de Dumnezeu, atunci: „*Vai fie Charazine! Vai fie Betsaido!*“ (Luca 10. 13).

Ioan I. Buiu.

* CRONICĂ *

Aniversarea zilei de 1 Decembrie 1918.

Grijile și crizele ce ne bântuie nu ne prea dau răgaz să serbăm evenimentele însemnate ale trecutului, așa după cum s'ar cădea și după cum conștiința noastră ar dori.

Mulți zic că sunt prea multe serbări, cari în loc să fie înălțate prin serbătoriri demne, sunt banalizate prin deasa repetiție. Din acest motiv cer să se aplice legea care concentrează toate sărbătorile naționale pe ziua de 10 Mai a fiecărui an.

Tradiția se pare că este mai puternică decât legea. Adunarea din Alba-Iulia este o aniversare ardelenescă, care cu greu ar putea fi trecută în șirul zilelor de toate zilele.

¹⁾ Nichifor Crainic în „Curentul“ 1929.

¹⁾ Nichifor Crainic în „Curentul“ 1929.

Cine a avut fericirea de a lua parte la ea, nu o poate uita și tocmai când grijile și crizele sunt mai mari, îi cade așa de bine să-și însenineze sufletul încourat, cu amintirile neșterse ale entuziasmului nemărginit, ale dragostei de neam nelimitate, cu cari și-a umplut sufletul în acea zi măreață și pecetluitoare a noui sorți a neamului românesc din Transilvania.

Sunt sentimente ridicate la tenziunea supremă, cari pot fi provocate doar într'un secol odată și cari retrezite și numai ca amintire în suflet, fac să uităm totul și să ne umplem de nădejdi noi în viitorul țării și 'n vremuri mai bune.

Par'că mă văd și azi în ziua de 1 Decembrie 1918, strivit în mulțimea mare de delegați ai întregii Transilvanii, adunați în sala azi zisă a Unirei din Alba-Iulia. Era om în om. Căldura ce s'a încins în sala tixită, așteptând vre-o 2 ore comunicarea rezoluției, a devenit dela un timp insuportabilă, dar era uitată de și mai marea căldură sufletească ce ne stăpânea, manifestată des prin urale și strigăte de Trăiască România Mare, Trăiască unirea fără condițiuni, căci asta era loznica tineretului.

După deschiderea adunării și cuvântarea spusă în lacrimi a regretatului Gheorghe Pop de Băsești, a urmat referentul marului Sfat Național, V. Goldiș.

Cu voce respicată și îndulcită de emoție a cetit punctul prim din rezoluție:

„Adunarea Națională a tuturor Românilor din Transilvania, Banat și Țara Ungurească, adunați prin reprezentanții lor îndreptățiți la Alba-Iulia, la 1 Decembrie 1918, decretează unirea acelor Români și a tuturor teritoriilor locuite de dânșii cu România.“

Când a sfârșit acest punct a fost acoperit de un singur glas de aprobare, pornit de-odată din o miie și mai bine de piepturi.

Toți ne-am cutremurat cuprinși de măreția acestui moment, care a pecetluit pe veacuri noua soartă a neamului nostru. Și astăzi îmi palpita inima când mă gândesc la acel moment în care am ajuns în culmea entuziasmului. Bucuria și fericirea erau așa de mari, încât aveam senzația unei dureri a inimii și sufletului care par'că nu le mai puteau cuprinde.

Celelalte puncte, sub presiunea celui dintâi, au fost primite la feliu.

În adunarea de pe câmpul lui Mihai, cele întâmplare în sală s'au repetat la feliu, însă cu o însuțită tărie. Cum uralele izbucneau, creșteau, scădeau și apoi iar se linișteau, făceau impresia unei titanice rugăciuni îndreptată cerului.

Adunarea sfârșindu-se, am ieșit din sală istoviți și răgușiți de aveam senzația ameteții. Eram cu adevărat beți de entuziasm.

*

A douăsprezecea aniversare a acestei mărețe zile, în Cluj s'a făcut cu fastul obișnuit. La biserică s'a servit o doxologie iar Pr. *Ion Cociuban* a rostit o însuflețită cuvântare ocazională. La doxologie a fost de față P. Sf. Sa Episcopul nostru Nicolae, membrii Ven. Consiliu eparhial și capii autorităților civile și militare.

Decanatul Facultății de Teologie din București, roagă pe toți frații preoți ca, dacă au vre-o colecție de „reviste“ sau „ziare“, biblii românești vechi, ca și orice alte lucrări de literatură bisericească românească, veche sau nouă, să le ofere bibliotecii Facultății. Biblioteca — în limitele sumelor de cari dispune și după valoarea lor — le va plăti.

Căsătoria civilă este proiectat în Ungaria să fie suprimată, menținându-se numai căsătoria bisericească, pentru motivul că la căsătoria civilă se cer prea multe formalități. Această reformă va fi o mare biruință a prestigiului bisericilor și poate va folosi ca exemplu și altor state, cari au între oficeri ai stării civile și destui analfați, cari cu lipsa lor de inteligență și prestigiu, banalizează importanța și solemnitatea încheierii căsătoriei.

Krishnamurthi. În luna aceasta va veni în România filosoful hindus, Krishnamurthi, „mesia“ unei noi religii, a teosofiei. După cât se știe, va ținea două conferințe, una la București, la Ateneu în 16 I. c., iar a doua la Cluj, nu se știe precis data. *Teosofia* al cărei mesia e socotit acest Krishnamurthi, e o nouă sectă destul de curioasă, de alt fel ca toate sectele, care în urma sdruncinării morale a poporului nostru, mai ales după războiul mondial, prinde teren. În România a fost adusă de scriitoarea Bu-

cura Dumbravă. Se vor grăbi desigur, să primească pe acest Krishnamurthi, adepții lui secondați de francmasoni, iubiții lor tovarăși de idei, căci cu toții tind ca să abată poporul nostru de pe calea Bisericii, mai ales clasa intelectualilor. Vom reveni.

Liga internațională pentru pace din Geneva a lansat prin intermediul grupării femeilor afiliate, mii de apeluri în toată omenirea. — În vederea conferinței pentru dezarmarea generală, aceste apeluri fac cunoscute grozăviile de neînchipuit ale unui viitor războiu. — Nimic nu va scăpa gazelor otrăvitoare — spune apelul — nici ființele vii, nici rodul pământului otrăvit. În ziua când nebunia unui războiu se va declara, nici o țară nu va profita. Orașele vor dispărea, omenirea va fi distrusă. Toate mamele, toate ficele, toate soțiile, toate surorile, au datoria să lupte din răzputeri împotriva perspectivelor unui astfel de înfiorător războiu. Adeziuni se primesc la „Casa Femeii“ în București, Splaiul Imprimeriei 4.

Radiodifuziunea a împlinit 8 ani de când compania britanică a transmis cel dintâi program. Atât invenția în sine cât și industria ei a luat un avânt colosal. Azi numai în Anglia sunt instalate aparate de radio în 3 milioane de case. Nu mai vorbim de serviciile imense ce le-a adus radio culturii și civilizației umane. — Din prilejul acestei aniversări, inventatorul radiodifuziunii, ing. Marconi, a transmis următorul mesaj: „Acum opt ani radiodifuziunea era considerată un simplu mijloc de distracție. Azi ea a devenit una din cele mai puternice forțe educative ale epocii noastre, un mare antreprenor al muncii, un prieten și un ajutor în toate cauzele bune, o binecuvântare pentru orbi, infirmi și bolnavi și tot așa un mijloc de distracție și instrucție pentru cei sănătoși, fie ei tineri sau bătrâni. Dar și așa, nu suntem încă decât la începutul dezvoltării radiodifuziunii. Valoarea și influența sa vor crește, iar serviciul pe care-l face omenirii, va spori. Pe măsură ce radiodifuziunea va deveni mai internațională, ea va doborî barierele și va aduce, — o sper și o cred chiar, — un mare serviciu cauzei păcii omenirii.“

**Asociația Clerului „Andrei Șaguna“
Biroul Central, Sibiu.**

Nr. 73—1930.

COMUNICAT

Se aduce la cunoștință tuturor Cucernicilor Preoți, ca drept urmare a hotărârilor Congresului preoțesc dela A.-Iulia (1929) cu privire la organizarea misiunilor religioase populare, au apărut două lucrări, de o deosebită importanță și ajutor pentru C. Preoți. Aceste sunt, una a I. P. Cuv. Sale Arhimandrit Policarp Morușca: „Misiunile religioase“, apărută în Arad, cu prețul de 6 Lei; iar cealaltă a P. C. Sale părintelui președinte al Asociației Clerului, Dr. Gh. Ciuhandu: „Sf. Mărturisire și Sf. Cuminecare“, Arad, cu 6 Lei bucata, — servind de bună orientare și înșiși creștinilor.

Ocupându-se de apariția acestor două lucrări, Comitetul central al Asociației Clerului, a găsit de cuviință să le recomande în deosebită atenție, pentru a fi procurate de-odată, anunțându-se comanda la P. C. Sa păr. președinte în Arad.

E de dorit ca, pentru a evita munca și cheltuielile de prisos, acele broșuri să fie procurate de-odată, pe protopopiat.

Brașov, din ședința de Comitet dela 10 Noemvrie 1930.

*Biroul Asoc. „A. Șaguna“
a Clerului Ortodox.*

N O U ! A apărut: N O U !

„CLUJUL ROMÂNESC“
CALENDARUL Eparhiei ortodoxe
române a Clujului
pe anul comun 1931.

— Anul al IX-lea. —

**Prețul: cu șematism 50, fără șematism
25 Lei. — Se poate procura dela Librăria Eparhială, Cluj, Piața Cuza Vodă 6.**

A apărut: Prețul 40 Lei.

**Pr. Ion Goron „NOUA LEGE“
cuvântări despre fericirile evanghelice.**

Pentru preoții din eparhie și pentru abonații „Renașterei“ 30 Lei.